

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobota, 22. avgusta 1937.

ŠTEV. 34.

Bratje za mejo

Narodno obrambna družba sv. Cirila in Metoda, ki ima tudi pri nas v Prekmurju več delovnih podružnic, je imela preteklo nedeljo v Kočevju svojo redno letno skupščino. Iz poročila, ki ga je podal prvomestnik družbe, je razvidno v kakšnih razmerah žive Slovenci na ozemlju onstran meje, katerim ni bilo usojeno, da bi živeli v svobodni državi. Položaj našega naroda na Primorskem karakterizira novi dogovor, ki sta ga Jugoslavija in Italija podpisali letos na veliki četrtek. Tedaj so se naših rojakov, ki so ostali pod Italijo, spomnili v slovesnih izjavah, ki jih je podal italjanski zunanji minister po Mussolinijevem nalogu. Prav ob podpisu dogovora je italj. minister prečital brzozjavko, da bo izpuščenih zadnjih 28 slovanskih konfinirancev. Italjanska vlada je dala obljubo, da bo v marsikaterem pogledu omilila postopanje našemu življenju na Primorskem. Obljubila je, da bo dala pristojnim oblastem nalog, naj spet omogočijo svobodno rabo našega jezika pri verskih obredih, da se otvorijo tečajji za slovenski in srbohrvatski jezik, da se dovoli eden ali več slovanskih listov in da se dopustijo kulturne manifestacije in organizacije. Medtem so se morali konfinirancem, ki niso bili izpuščeni, pridružiti še novi. V ječah je še zmerom nad 30 naših rojakov obsojenih na kazen od 20 do 30 let. Izredno fašistično sodišče še vedno posluje. Glede rabe našega jezika v cerkvi in s tečajji za slovenski jezik je ostalo vse pri starem. Omiljeno je le postopanje v zadevi tiska slovanskih knjig. Tudi meja se je nekoliko bolj odprla. Opažamo gostovanje sportnikov, uspeh naše opere v Trstu in Reki ter izlete v obeh smereh preko meje. Ob enem pa objavlja italjanski uradni list še zmerom odloke, ki izpreminjajo slovanske priimke. Tik pred predpisom dogovora z našo državo je izšel odlok, da sme „Državna ustanova za kmetijsko prerojenje treh Benečij“, ki že več let naseljuje Italijane po severovzhodnih krajih, razlastiti vsakega posestnika, če smatra to za umestno v dosegu svojih ciljev.

Položaj naših rojakov na Koroškem se je zadnji čas zelo po-

slabšal. Radi smotrenega dela tamkajšnjih raznarodovalnih organizacij, je njihovo prosvetno življenje vedno bolj ogroženo. Avstrijska vlada ne kaže niti najmanjše volje, da bi se razmere zboljšale, vsaj kar se tiče šolstva, temveč daje povsem svobodne roke deželni vladi v Celovcu. Pri dež. vladi pa ima glavno besedo sovražnik vsega kar je Slovanskega — Heimbund. Obupni položaj koroških Slovencev je tem težje mogoče razumeti, ker je bila slovenska manjšina v zadnjih letih tudi aktivno državnotvorna pri gradnji države po novih stanovskih načelih. Po potovanju kancelarja Schusehnigga po slovenskem Koroškem so se razmere za naše rojake spremenile tako, da so še bolj občutili svojo sužnost. Slovensko odposlanstvo, ki je odšlo v Celovec, je postavilo zahteve posebno glede slovenskih šol. Nemci, ki so tudi poslali svojo deputacijo pa so se nalagali, da se Slovenci prav dobro čutijo v nemškem območju in da nočejo nobenih stikov s Slovenijo. Kljub temu pa so se kasneje pričela pogajanja radi šol in vladni krogi so že pristali na to, da se dajo Slovincem dvojezične šole, kjer se bi poučevalo deloma v slovensščini, deloma v nemščini. Po predloženem načrtu bi bilo 99 utrakvističnih (dvojezičnih) šol na Koroškem in s tem bi bil slovenskemu ljudstvu omogočen dostop do slovenskega kulturnega bogastva, kar je prvi pogoj, da se zbudi narodna zavest in samozavest. Sporazum je bil dosežen, a ko bi ga bilo treba uzakoniti, je bil odložen — pa so ga dali med akte. Kljub vsemu temu pa se je društveno življenje med koroškimi Slovenci močno poživilo. Prirejale so se igre in pevske prireditve, ustanavljali so se zasebni slovenski jezikovni tečajji. Četudi se postavljajo tem tečajjem s strani oblasti razne ovire, deluje danes 14 slovenskih jezikovnih tečajev, ki jih obiskuje povprečno 40 do 50 otrok.

Posebne pozornosti je vreden narodni socializem, ki je na Koroškem v zadnjem času podvojil svojo delavnost, in ki si je nadel nalogo, da prodre do našega Jadrana. Za uresničenje so si Nemci izbrali dve poti: Preko Tirolske do morja ali pa kar je bližje in

priročnejše, zveza Koroške preko slovenskega ozemlja z Jadranom. Delo nemškega narodnega socializma gre za tem, da za vsako ceno uniči slovenski živelj na Koroškem in tako pripravi tla za nadaljne podvige. Ti ljudje si danes lastijo celo slovenske narodne običaje, kar najbolj nazorno kaže primer velike kmetijske razstave, ki je bila letos spomladi na Monakovem (Nemčija). Tam sta viseli dve ogromni sliki našega knežjega kamna in gospodstva stola, kjer so umeščali slovenske vojvode, pod njima pa napis: „Tako je naš koroški kmet (seveda Nemec! Op. ur.) pred 1000 leti izročal oblast in vlado svojim knezom.“ Delo teh ljudi

je posebno v zadnjem času prežeto z naglico, ker računajo s tem, da je pred vratmi priključitev Avstrije k Nemčiji in takrat ne sme več biti o slovenski Koroški ne duha ne sluha. Slovensko Koroško hočejo ustvariti za izhodišče svojih pohodov proti nam Slovincem, ki živimo v svobodni državi, da skozi naše pokrajine izsilijo pot proti modremu Jadranu.

Iz gornjega je razvidna žalostna usoda naših rojakov onstran mej, katerim mora veljati sleherna naša misel. Naša dolžnost naj bo, da jim vedno in povsod pomagamo. Njih borba je težka, saj se borijo za zadnji drobec človeških pravic — za svoj materni jezik.

POLITIKA

Prosvetni minister Stožovič je na nekem zborovanju v Novem Sadu rekel o konkordatu sledeče: „Borba, ki se je pričela v Beogradu, ni bila naperjena samo proti dr. Stojadinoviću in JRZ, nego tudi proti pravoslavni, kakor tudi proti rimsko katoliški cerkvi in celo proti Jugoslaviji. O priliki sprejema konkordata so nastopili ogorčeni sovražniki iz države in iz tujine. V tej borbi so se združili parlamentarna in izvenparlamentarna opozicija. Borba se je prenesla v patrijaršijo, od tam pa na ulico. 90 odstotkov državljanov ni konkordata niti čitalo, 100 odstotkov državljanov se je pa smatralo kompetentnim, da konkordat presoja. Borba proti konkordatu se je sedaj končala.“

Uprava pravoslavne cerkve v Nišu je preteklo nedeljo dala razdeliti letake, v katerih je pozvala pravoslavne državljane naj pridejo v cerkev zaradi važnih obvestil. Temu pozivu so se odzvali tudi pristaši JRZ. Našli pa so cerkvena vrata zaprta a na njih pa je bil razglas, da službe božje ne bo, ker se pravoslavna cerkev boji, da ne bi prišlo v cerkvi do prelivanja krvi.

Zadnjič smo že pisali o brezobzirnih časopisnih napadih naperjeni proti dr. Mačku, ki so bili objavljeni v nekem hrvaškem tedniku. Pisec teh člankov je bil Joe Matošić, ki je te dni svoje pisanje skoraj plačal z življenjem. Ko se je imenovan pred dnevi vračal od neke sodne razprave, ga je pred vrati napadel nek človek in ga dvakrat udaril z železnim boksarjem. Padlo je tudi nekaj revolverskih strelav. Po napadu se je vsedel

ranjeni Matošić v avtomobil, da se odpelje v bolnišnico. V tem trenutku pa je skočil iz množice neki neznanec in oddal nanj pet revolverskih strelav, ki so pa običali v vozu in kolesih.

V notranjem ministristvu je bila pred dnevi konferenca banov, ki ji je predsedoval notranji minister dr. Anton Korošec.

Na Krfu sta se preteklo nedeljo sestala jugoslovenski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović in grški ministrski predsednik Metaxas. Državnika sta razpravljala o mednarodnem položaju.

Letna konferenca Male antante bo 30. in 31. avgusta v Sinaji (Romunija). Po konferenci se bo vršil izlet treh zunanjih ministrov po Donavi.

Bolgarija se bo v kratkem baje priključila Balkanski zvezi. O tej zadevi so se že vršili povsem resni razgovori med zunanjimi ministristvi držav Balkanske zveze.

Radi zadnjih demonstracij, ki so se vršile po proslavi rojstnega dne dr. Mačka v Dubrovniku, pri katerih je bilo napadenih nekaj nedolžnih tujcev, ki se tamkaj mudijo na počitnicah, je banska uprava v Cetinju in Splitu prepovedala vse politične shode. Prepoved velja za čas tujske sezije. Ta sklep so sprejeli v vsem Primorju z največjim veseljem.

Pristaši dr. Mačka so med drugimi organizirali svoje posebne zaščitne odrede „Hrvatsko zaščito“, ki opravljajo varnostno službo po hrvaških vaseh ter so oboroženi z revolverji in puškami. Te dni je takšen odred zasledoval v bližini vasi Stimunčevo neke sumljive ljudi. V svojem

ognjevitom navdušenju so pričeli streljati za begunci. Nesreča pa je hotela, da so pri tem ustrelili svojega poveljnika Popovića, ki je na zadobljeni rani umrl.

Finančni minister je odprl kredite, ki so v proračunu za kmetijsko ministrstvo določeni za zgraditev združnih kleti zaradi pospeševanja in zboljšanja vinogradništva. Od teh kreditov dobi Slovenija 500.000 din.

Po poročilih angleških listov je italijanski ministerski predsednik Mussolini stavil bivšemu abesinskemu vladarju Selasiju predlog, da bi se vrnil v Abesinijo in zasedel prestol kot italijanski vazal. Haile Selasi je ta predlog odklonil, prav tako tudi njegov sin, kateremu so tudi ponudili prestol. Sedaj se pa Mussolini na vso moč prizadeva, da bi prizadete sile priznale zasedbo Abesinije, a za protiuslugo jim Mussolini obeta jamstvo za mir na Sredozemskem morju.

Pristaši španskega generala Franca so ustavili v francoskih vodah jugoslovenski parnik „Plavnik“. Prislili so ga, da je vozil v njihovo pristanišče Melillo, kjer so ga preiskali od vrha do tal ker so sumili, da vozi orožje za španske republikance. Po brezuspešni preiskavi je lahko parnik zopet nadaljeval svojo pot.

O časopisnih napadih na dr. Mačka je napisano v nekem časopisu sledeče: „Napadi proti dr. Mačku so napadi na sam hrvatski narod. Vrše jih plačanci, ki hočejo razbiti strnjene vrste hrvatskega narodnega pokreta. Prišel bo čas, ko bo hrvatski narod s to golaznijo temeljito in za vedno obračunal.“

Zagrebška „Danica“ (urednik Joe Matošić) pa nadaljuje s kritiko vodstva hrvatskega narodnega pokreta ter piše: „Narodno energijo, ki jo je prebudil pokojni Radić trošimo za vesele narodopisne zabave. Devet let že ugonabljam Radićevo dediščino. Na-

mesto miroljubnosti smo uvedli teror po naših vaseh in dopustili, da so se vrinili v naše vrste brezposelni ne-inteligentni, kričači in frazerji. Naš pokret je v slepi ulici in tako stojimo po devetih letih igranja na tamburice in prepevanja narodnih slavonspevov tam, kjer smo stali ob smrti pokojnega Radića.“

Ker je na Holandskem polno ljudi, ki so iz prepričanja nasproti vojaškemu službovanju, namerava vlada za nje urediti posebna taborišča, kjer bodo nastanjeni toliko časa, kolikor znaša vojaški rok (18 mesecev). Namesto vojaških vaj pa bodo skrbeli za nasaditev sipin, s čimer bo holandska pridobila nove predele obdelane zemlje.

Na Daljnem vzhodu besnijo bitke med Japonci in Kitajci, ki zahtevajo na obeh straneh ogromne žrtve. Težišče vseh bojov se je premaknilo v mesto Šangaj. Po uradnih poročilih je v tem mestu padlo okoli 12.000 mož, približno isto toliko jih je pa bilo ranjenih. Med ranjenci in mrtvimi je tudi mnogo inozemcev.

Med Kitajci in Japonci je prišlo do velike zračne bitke. Japonci pravijo, da so uničili 70 kitajskih letal, dočim trdijo Kitajci, da so izgubili le 6, Japonci pa 16.

Na Japonskem so silno razburjeni, ker nihče ni pričakoval tako odločnega odpora Kitajcev. Vlada zaseda neprestano. Svojo akcijo na Kitajskem utemeljuje s tem, da se zavarujejo japonski gospodarski interesi. Med obema državama še vedno obstojajo diplomatski stiki, ker niti ena niti druga država še ni napovedala vojne.

V Španiji se pripravlja general Franco na novo ofenzivo. Na francosko ozemlje se je zbralo okrog 100.000 španskih beguncev, ki so po večini komunističnega mišljenja. Begunci pravijo, da se ne nameravajo več vrniti v Španijo.

Dve fronti v Prekmurju

Pod gornjim naslovom je prineslo ponedeljsko Jutro izvleček iz tajniškega poročila ob priliki letne skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Kočevju. Objavljamo ga v celoti.

V Prekmurju imamo proti sebi dvojno fronto, nemško in madžarsko. Vpliv nemštva se nam zdi bolj nevaren. V nekem kraju ob avstrijski meji hodijo nezavedni slovenski ljudje k maši v Avstrijo, prejema pošto v Avstriji, so naročeni na dunajske in graške dnevnik in širijo med našimi mlačneži nemški vpliv. Naša mladina pa se raznaroduje tudi na ta način, da hodi služiti v Nemčijo in obiskuje tamkajšnje nacionalne prireditve. Ponekod so šole tako daleč, da je obisk otežkočen. Nemci se tu propagandno močno udejstvujejo. Na naši strani bi bilo treba propagando bolje organizirati, ljudi je treba navdušiti, saj so iz madžarskih časov vajeni bučnih proslav. Tudi madžarska propaganda je močna in na žalost ji služijo tudi nekateri duhovniki evangelske veroizpovedi. V Kobilju, slovenski vasi med madžarskimi naselji, je bilo do lani v cerkvi vse madžarsko, dasi v vasi ni nobenega Madžara. V Pincah in Benici imajo taka šolska poslopja, da se mora človek zgražati. Upravitelj na prvi šoli stanuje v leseni, z blatom ometani bajti. Osem let že služi na tej postojanki in zboleli so on in njegova družina. V Benici je šola v vojaški baraki, ki je stala nekoč v Strnišču pri Ptujju. CMD podpira slovenski živelj, kolikor le more. Spominja se jih o Božiču, zalaga in pomaga ustanavljati knjižnice, pošilja šolam šol-

ske knjige in zvezke za siromašne otroke. Onim kulturnim delavcem pa, ki kljub težkim razmeram vršijo svojo dolžnost, iskrena zahvala, zakaj njih zasluga bo, če nas bo prekmursko ljudstvo imelo za brate ne pa za prišleke in Slave.

Važno za naše delavce!

Zveza poljedeljskih delavcev v M. Soboti sporoča delavcem na Belju, da je vložena prošnja za brezplačni prevoz moke, ki jo delavci kupijo namesto zasluženega žita. Upanje je, da bo prevoz moke od Belega Manastira do M. Sobote brezplačen, če pa to ne, pa bodo delavci plačali samo eno petino cene, t. j. okoli 9 din za mtc. Tozadevno rešitev ZPD objavi v časopisih.

Delavcem v Nemčiji se svetuje, da izplačilo zaslužka vsak mesec sproti zahtevajo in od istega brez odlaganja redno po 10 RM mesečno preko pošte pošljejo domov. Pri pošiljanju morajo pokazati svoj potni list, sicer pošte denarja ne sprejmejo. Ostali zaslužek, v kolikor so ga nekateri že poslali preko bank, je odkazan v CLEARING in ga njih svojci dobijo šele, ko pride pošiljatev ali nakazilo na vrsto. V clearing se namreč denarne nakazilve vrstijo po redu in utegne trajati pol leta in še več predno izplačilo pride na vrsto, da bodo denar doma prejeli. Vložena je že prošnja, da se delavcem v Nemčiji dovoli, da bodo ves denar, ki ga tam zaslužijo, smeli neovirano pošiljati domov. Rešitev se pričakuje še to jesen.

Odbor ZPD.

Op.: Opozarjamo vse naše delavce, ki so zaposleni v Nemčiji, da ne pošiljajo marke v gotovini, ker se za marke ne dobi izplačan naš denar po rednem kurzu, temveč le okrog 9 din. Delavec, ki hoče poslati denar domov, naj pošlje po pošti, s tem da kupi denarno nakaznico (Postanweisung),

Kako je kmet ukrotil ženo

Prvi se oglasi starešina:

— Hvala ti, gospodinja, za čast in trud. Vidimo, da si prijazna z možem in gosti. Ne le, da bom dobro govoril o tebi po vasi, še v mesto pojdem in nikomur ne bom zamolčal, kako si vlijudna.

In starčki so se razbesedili. Ta hvali, drugi se zahvaljuje, tretji jo hoče celo poljubiti, mož pa slovesno pritrkava s petami, skače sem in tja — kratka — žena je izvrstna, lepa, umna, modra in mirna, pa tiha...

Posedejo za mizo. Kmetica pozabi, kako se naliva čaj, sladkor dene v čajnik, rozine siplje v smetano, cmok se ji ustavi v ustih, ne more ne žvečiti, skoraj da ne zajoče od ihte.

Gospodje pa jedo vsevprek, se maste in hvalijo na pretek. Ugoden trenutek izkoristi kmet, tleskne z jezikom in reče:

— Eh, škoda Andreja! Ne morem, da bi ne mislil nanj. Kadar se ozrem

na gospodinjo, se spomnim Andreja. Zakaj je on tako nesrečen v primeri z menoj?

— Kaj hočemo, de starešina, je že volja božja tako. Morda se mu babnica počasi le izmodruje!

— Ali vendar, reče gospodar, kako naj Andrej vse to trpi? Zadnjič sem vam zamolčal še nekaj, ker sem se sramoval. Ta kača ne le, da cele tedne ne postreže Andreju, sama žre kolikor je treba. Zaradi sebe kuri v peč, on siromak pa sedi lačen in le včasih dobi kak košček kruha in ostanek kisle kumarice pod zobe. Sam gospodinji, sam opravlja živino, sam molze kravo, sam pometa bajto. Ona pa se masti z rozinami, sama pije čaj, obenem pa grozi možu, da mu izpuli vse lase. Nesrečni Andrej, saj mu ni živeti!

— E, e, reče starešina, to bi se jo moralo, ta kožuš koštrunski... takole. In robanti za mizo tako, da bi se morala namišljena Andrejeva žena pogrezniti v zemljo, če bi bila zraven.

Še drugi očanci začno razsajati:

— Ustreliti je treba takšnega spaka, v ječo pognati peklenščka! Naj bi se zgledovala na naši gostiteljici in od nje kaj naučila!

Dobri gospodar pa le pritrjuje in skrivaj pogleduje na ženo, zdaj se ji nasmiha, zdaj spet grozi z očmi, da bo vzrojil. Še se moške razgovore in končno poslove, zahvaljujoč se za gostoljubje. Kmet in žena ostaneta sama. Mož začne pobirati z mize — glej, žena mu pomaga, da celo sama bi rada vse pospravila. Gospodar se vleže na klop in si položi sukno pod glavo. Popravlja si prenizki vzglavnik in žena to videč, mu podloži še svoj ogrtač. Kmet leže, se nasmehne, a ne reče nič. Hitro zatisne oči, a le toliko, da vidi, kaj se godi po izbi. Žena stopa tiho po prstih po hiši, sede k oknu in zaplaka. To je dobro, si misli kmet, naj se razjoka. Pa je jok vedno glasnejši, mož dvigne glavo in vpraša.

— Zakaj jokaš, Katra?

Ne more mu odgovoriti, oči ji zalijejo solze, da gane moža. Pristopi, prime jo za roko in reče:

— To pomeni, da je prišel k nam angel Gospodov, priča najine poroke. Po teh besedah se vrže žena pred moža na tla.

— Odpusti mi zaradi Krista, reče. Raje me ubij, samo sramoti me nikar. V meni vse gori od sramu. Drugič ne prenesem več, — sama se končam ali pa zbežim, kolikor daleč nesejo oči...

In postane takšna žena, da se mož ni mogel kaj takega nadejati. Zgodil se še potem, da priteče h Katri zdaj ta, zdaj ona vaška klepetulju in jo kakor zli duh zapeljuje:

— Idiva, Katra, tje, idiva, Katra sem...

— Bojim se, da bo mož nejevoljen. Ne grem! odloči vselej Katra, se resnično poboljša možu v uteho, vsem sovrstnicam pa v pouk.

(Konec.)

19. 9. 1937. 7 KOLES - na tomboli v M. Soboti

ker le na ta način dobi polni klirinški kurz 1=17,62. Za večje zneske naj izposluje delodajalec dovoljenje za vse delavce in to za cele zneske po Berlinskem klirinškem tečaju.

Pazite na otroke

Posebno v tem času je mnogo prometa na naših cestah. Tujci prihajajo v naše kraje po opravkih pa tudi na izlete ter se pri tem poslužujejo predvsem avtomobilov. Spričo nepazljivosti vaščanov, ki stanujejo ob večjih cestah, pa se je zgodilo že mnogo nesreč in to predvsem po lastni neprevidnosti. Če se zahteva od voznikov, da se držijo cestnega reda, da vozijo skozi naselja z umerjeno brzino, se sme zahtevati od pešcev vsaj toliko, da imajo odprte oči in da ne zgubijo v usodnih trenutkih svojo prisebnost. Mnogo pa pri tem grešijo tudi stariši, ki v takih slučajih mnogo premalo pazijo na svoje neboljjenčke. In če se zgodi nesreča, takrat pa jok in vik, mesto da bi si tudi sami potrkali na prsa in priznali, da imajo sami tudi delež pri nezgodi.

Značilen primer take nezgode se je zgodil preteklo nedeljo v Križevcih pri Ljutomeru. Upravitelj tvornice g. Franjo Golec iz Maribora je s svojim vozilom srečal tik vasi gručo žensk. Ko je dal signal se je gruča razdelila, eni so šli na levo, drugi na desno. Med ženskami je bila tudi želarka Potočnik s svojim 7letnim otrokom. Ko se je mati umaknila na desno, je opazila, da je otrok ostal na nasprotni strani. Kljub temu, da se je vozilo bližalo z brzino od 20—30 km. je mati poklicala deklico k sebi. Otrok seveda uboga in se zažene preko cestišča naravnost v vozilo. Nesreča je bila neizogibna. Blatniki so vrgli deklico na tla in že je bila pod avtomobilom. Voznik je takoj ustavil, naložil otroka in mater na avtomobil in jih odpeljal v soboško bolnišnico. Poškodbe, ki jih je dobila deklica in to posebno na glavi, so nevarne.

Kdo je zakrivil nesrečo, ni težko uganiti. In takšnih slučajev je že bilo več, kljub temu pa so nekateri za vsake take nesreče gluhi in slepi ter si ne znajo iz njih izluščiti pravilo: Bodi sam previden in pazi na svoje otroke!

Razkol v gasilskih vrstah

V nedeljo so bile velike gasilske kongresne prireditve v Zagrebu, katerih so se udeležili tudi zastopniki gasilskih zvez iz inozemstva. Senzacija teh prireditve je bila izjava starešine varaždinske gasilske župe Marijana Dolanskega, da prekinja hrvatsko gasilstvo s tem dnem vse zveze z jugoslovensko gasilsko zvezo. Radi tega snema hrvatsko gasilstvo vse znake in označke s svojih gasilskih uniform, ki niso v skladu z uniformami, kakršne so

bile pred sprejemom gasilskega zakona. Pri nadaljnjih posvetovanjih jugoslovenskega gasilstva ni sodeloval noben zastopnik hrvatskih gasilcev. Delo hrvatskih gasilcev bo v smislu podane izjave v bodočnosti v soglasju s stališčem vsega hrvatskega naroda, katerega edini vodja je dr. Maček, s

katerim hrvatsko gasilstvo stoji in pade. Radi tega dogodka je starešina gasilske zveze kraljevine Jugoslavije Stanko Žager podal ostavko. Starešinstva gasilskih zajednic vardarske in dunavske banovine ter beograjske gasilske župe pa so odklonila sodelovanje pri svečanostih hrv. gasilstva.

DOMAČE VESTI

Murska Sobotica:

— **Popravni izpiti** na gimnaziji v Murski Soboti se začnejo dne 25. t. m. ob 8. uri. Podrobni raspored je izobešen na oglasni deski v gimnaziji.

— **Slovenska scena v Soboti.** Po uspeh gostovanjih širom naše slovenske domovine, je prejšnjo soboto prispela Slovenska scena tudi k nam, ter vprizorila na odru v Sokolskem domu socialno-psihološko dramo J. Borka „Rafael Ferrari in njena Marija“. Igra, ki odkriva vse slabosti današnje družbe, je tudi pri nas priklenila gledalce na dogodke na odru. Mlado in idealno igralsko družino vodi g. Milan Skrbinšek, ki je eden izmed vrhov naše slovenske dramske umetnosti. V podrobno opisovanje užitka polnega večera se ne bomo spuščali, to je naloga poklicnih kritikov. Pribijemo le to, da smo mladim igralcem iz srca hvaležni za lep večer in upamo, da nas kaj kmalu zopet obiščejo. Pri pomniti pa moramo, da bi bil obisk s strani občinstva mnogo večji, če bi se bila delala večja reklama. Tako pa marsikdo ni vedel za gostovanje.

— **Nevaren razbojnik.** Prejšnjo sredo v zgodnjih popoldanskih urah, je 5 orožnikov pripeljalo v Sobotico nevarnega razbojnika cigana Horvata, ki je bil v zadnjem času strah in trepet goriških vasi. Že nekaj dni so bili varnostni organi na preži za tolovajem in slednjič se jim je posrečilo, da so ga iztaknili v nekem gozdu v bližini Domanjševca. Cigan pa se je orožnikom postavil po robu ter začel streljati iz revolverja, ki ga je imel pri sebi. Ko se je nato podal v beg pa so orožniki po službeni dolžnosti tudi uporabili orožje. Dva strela sta zadela Horvata: eden v roko, drugi v bedro. Šele ranjeni cigan se je udal svoji usodi. Horvat je pravi zločinski tip, ki se ni ustrašil nobenega nasilja ter je z orožjem v rokah izropal ljudi na cestah. Njegovo vest pa težijo tudi številni vlomi in tatvine ter je bil baje on tisti, ki je lansko leto ustrelil nekega posestnika v bližini Dokležovja, ko je bil zasačen pri tatvini. Preiskava bo dognala vse njegove številne grehe. Ljudstvo je hvaležno našim vrlim orožnikom, da so spravili po dolgem trudu in napornem zasledovanju tega zločinca za zapahe.

— **Požarniki našega mesta** bodo imeli v nedeljo popoldne svojo vsakoletno veselico v vrtu in v vseh prostorih restavracije Bac. Naša dolžnost je, da se te prireditve udeležimo polnoštevilno, da na ta način le delno povrnemo njih nesebično delo v službi do bližnjega.

Puconci

— **Vtopilo se je** 14 mesecev staro dete, hčerka ciganke Cener Marije v Dolini. Mati je pustila otroka samega ter je med igračkanjem padel v bližini se nahajajoči jarek. Ko so deklico našli, je bila že mrtva.

— **Žandermarijska postaja** je že tri dni dobro obiskana od ciganov. V ponedeljek jih je bilo tam kar 60. Gre za storilce, ki so odvzeli bicikle od potnikov na glavni cesti blizu Hidvega ter jih kradli tudi v Kuštanovcih in Mačkovcih.

— **Vlomiti so hoteli** v noči na nedeljo v „Rimski čardi“, kjer so okno že vtргali pa so jih pravočasno opazili. Storilci so že v rokah žandarmrije, ki so med mnogimi drugimi bili zaslišani na žand. postaji v Puconcih.

— **Pogosto deževje**, ne samo da uničuje naše pridelke na poljih, temveč nastale povodnji ogrožajo naše mostove na narastlih potokih. Z pravim sočutjem pa mislimo na Goričko, kjer odnaša voda rodovitno plast zemlje. Na regulacijo teh potokov je treba misliti in je treba v bližnji bodočnosti začeti z potrebnimi deli.

— **Prostovoljna gasilska četa** je svojo napovedano veselico kljub slabemu vremenu oddržala. Veselica se ni mogla vršiti v gozdju, temveč v gost. Kuhar Janeza. Da je pa veselica kljub temu dobro uspela, izreka četno vodstvo toplo zahvalo številnim uglednim gostom in četam, ki so prireditve v tako lepem številu počastili.

DOPISI:

— **Cankova.** Naša gasilska četa priredi dne 22. avgusta 1937 ob 14. uri v Cankovi tombolo. Dobitki so v blagu in so zelo lepi. Pridite igrati, ker boste lahko za 2 dinarja dobili novo dvokolo ali pa druge lepe dobitke.

— **Rogaševci.** Ob neurju dne 10. t. m. je udarila strela v dimnik posestnika Hajdinjak Josipa in je precej poškodovala hčerko Marijo, ki se je v usodnem trenutku nahajala v kuhinji. — **Gaber Alojz** iz Serdice je dne 12. t. m. pred gostilno Koblencer povozil z dvokolesom 51 let staro Geder Marijo in jo po obrazu precej poškodoval. Prav tam je neki kolesar iz Ocinja dne 14. t. m. povozil 2 otroka. Otroke naj se ne pusti brez nadzorstva na cesti, kolesarji pa naj ne dirjajo tako brez glave in naj vozijo bolj previdno.

— **Cankova.** Tudi pri nas je bilo 14. t. m. hudo neurje. Grmelo in bliskalo je ter je pri tej priliki strela udarila v brzjavni drog. Neka starejša ženska, ki je slučajno takrat šla mimo droga, je bila močno poškodovana.

— **Martjanci.** V torek, dne 10. avgusta je po kratkem mučnem trpljenju nenadoma preminula ga. Keresztury

Emilia, roj. Hoffmann, soproga notarja v pokoju. Pokojnica je bila stara 59 let. Pogreb, ki je bil prejšnji četrtek, je pokazal, kako veliko priljubljenost je pokojnica uživala daleč na okrog. Težko prizadetemu soprogu, otrokom in ostalemu sorodstvu naše iskreno sožalje! N. p. v m.

— **Serdica.** Del poslopja gospoda Bertalanič Josipa v Serdici je dne 10. avgusta 1937, postalo žrtev požara, ki ga je zanel strela. Hipoma je plamen objel vso hišo. Sosedje in gasilci od vseh strani so hitro dospeli na požarišče in so pod vodsvom g. Jauka Janeza preprečili širjenje požara. G. Bertalaniču je ob tej priliki zgorela le streha, vse drugo je bilo obvarovano. Škodo se ceni na 2500 dinarjev.

— V času, ko je deževalo, se je 13. avgusta neopaženo odstranil od hiše 1 in pol letni Gaber Franc. Ko so domači opazili odsotnost fantiča, so ga takoj začeli povsod iskati, tako tudi v sosednjih potokih in mlakah, vendar ga ta dan niso našli, kar je povzročilo veliko skrb domačim. Našli so ga pa 16. avgusta mrtvega v nekem plevnjaku v neposredni bližini hiše.

— **Petajnci.** Pred dnevi smo položili k večnemu počitku zelo uglednega posestnika, pokojnega Šiftra Janeza iz Petajnc. Podlegel je zastrupljenju krvi. Zapušča ženo in dva nepreskrbljena bolelna otroka. Naj počiva v miru. Preostalim naše sožalje!

— **Gradišče.** Nenadoma je preminul ugledni posestnik g. Banfi, oče davčnega uradnika in gostilničarja v Murski Soboti. Pokojni je bil zelo delaven in na glasu kot pošten in priden kmetovalec. Naj počiva v miru! Svojem in sorodnikom naše sožalje!

— **Križevci.** Dne 10. t. m. smo položili k večnemu počitku našega priljubljenega četnega orodjarja Kutoša Ludvika. Pokojni je bil član tuk. gas. čete od leta 1908 ter je 34 let izvrševal službo orodjarja. V izvrševanju svojega obč. službovanja, na poti proti domu, blizu svoje hiše, ga je sredi ceste zadela možganska kap, da niti posloviti se ni mogel od svojih najdražjih. Ostal nam bo v častnem spominu. N. v m. p.!

— **Tišina.** Trajno deževno vreme je povzročilo, da se je ob cesti pri gradu nabralo mnogo vode in ker nima pravega odtoka, se je razlila v sosednje vrtove in povzročila na nasadih in sadnem drevju veliko škodo. Ako bi bil obcestni jarek pravilno očiščen in zadostno poglobljen, bi voda z lahkoto odtekla v sosednji potok Mokoš. Apeliramo na merodajne faktorje, posebno pa na občinsko upravo, da ta nedostatek čimprej odpravi. To je tudi iz zdravstvenih vidikov važno, kajti dolgo stoječa umazana voda povzroča neprijeten duh in je leglo najraznovrstnejšega mrčesa.

— **Tropovci.** Jarek ob banovinski cesti je poln umazane črne vode, ki tam že od spomladi stoji in to le radi tega, ker ni bil v smeri proti Gradišču ob pravem času očiščen in dovolj poglobljen. Prosimo občinsko upravo, naj si to mesto ogleda in ukrene vse potrebno, da bo voda imela zadosten odtok.

GASILSTVO:

Iz pisarne gasilske župe. Opozarjamo vse bratske gasilske čete, ki želijo prirediti veselice v lastni režiji, da si morajo predhodno izposlovati od sreskega načelstva odobritev, katero je priložiti k prošnji za doseg točilne pravice naslovljeno na Dravsko finančno direkcijo, sicer se točilne pravice ne bo izdalo. Oprostitev plačila točilne takse je pa mogoče doseči le onim četam, ki bodo priredile veselico izven gostilniških lokalov.

Predloge za odlikovanje zaslužnih gasilcev, v smislu izdanih navodil, je dostaviti najkasneje do 20. septembra 1937. Na kasnejše dostavljene predloge se gasilska zajednica ne bo ozirala.

Mednar. nogometna tekma SK. Hertha, Graz : SK. Mura

Moštvo SK Mure stoji pred startom v tekmovanju podsavezne lige, kajti prvenstveno tekmovanje se začne dne 5. septembra. Vodstvo Mure se je odločilo za prireditev dveh mednarodnih tekem tudi za to, ker so taki nastopi vedno zanimivi in radi fair igre tudi lepi. Moštvo Mure se je od lanskega leta precej spremenilo. Z intenzivnim in sistematičnim treningom ter s pogostimi nastopi proti močnejšimi nasprotniki, je moštvo Mure dobilo potrebno rutino ter je z zmago nad prvakom zagrebškega podsaveza ter mariborskega Rapida prepričevalno dokazalo, da je dozorelo za vstop v višji razred. Moštvo se zaradi tega zaveda, da mora pri nastopih nuditi gledalcem lepo in koristno igro, dolžnost naše publike pa je, da z obilnim posetom pokaže, da zna ceniti njegove napore.

Sportklub Hertha iz Graza nastopi v kompletni postavi. Nedeljska tekma se začne popoldne ob 4. uri.

V nedeljo, dne 15. t. m. popoldne je priredila Mura na svojem stadionu propagandni lahkoatletski miting s sodelovanjem atletov Maratona, Rapida in Železničarja iz Maribora. Zlasti lep rezultat je dosegel član Mure prof. Žorga na 400 m. z časom 53.3 in na 100 m z časom 11.7. Od mariborskih atletov je omeniti predvsem mladega in talentiranega Lončarič Rada, člana Maratona. Škoda, da radi odsotnosti ni nastopil Szilágyi, odlični atlet Mure v metanju diska.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Vabilo na sestanek sadnih trgovcev,

ki se bo vršil v soboto, dne 21. avgusta 1937. ob 3. uri popoldne na Cankovi v posebni sobi gostilne Vogler. Na dnevnem redu bo: poročilo načelnika odseka o dosedanjem izvozu in splošni dosedanji letošnji trgovini sadja. Predlogi k načrtu Uredbe o kontroli izvoza sadja in slučajnosti. Z ozirom na važnost dnevnega reda vabimo, da se sestanka vsi sadni trgovci sigurno in točno udeležijo.

25:-

58062-607

Najcenejša in najtrpežnejša obutev za šolske otroke so naši nepremočljivi gumasti opanki. Neodmestljivi za šolsko omladino v dežju, blatu in snegu. Vel. 31-34 Din 29.-, ženski Din 35.-, moški Din 39.-

45:-

3222-48809 Zelo močni deški čevlji s prožnim podplatom. Od 31-34 Din 49.-, 35-38 Din 59.-

89:-

4624

Ukusni in močni čevlji. Deklicam za šola in ulico. Iz finega telečjega boksa s močnim usnjenim podplatom

15:-

45301-4804

Za suho vreme nemirni deci tele močne platnene čevljičke. Od vel. 27-34 Din 19.-, od 35-42 Din 25.-

45:-

3962-65800

Visoki čevlji iz močne kravine z neraztrgljivim in nepremočljivim gumastim podplatom. Šolski mladini v dežju, blatu in snegu neobhodno potrebni. Vel. 31-34 Din 49.-, od 35-38 Din 59.-

69:-

3622-44700

Polčevljički iz močnega boksa s trpežnim usnjenim podplatom. Vel. 32-34 Din 79.-, 35-38 Din 89.-

79:-

6662-44722

Trpežni in močni, toda lahki, visoki čevlji za dečke iz rjavega boksa s čvrstim usnjenim podplatom. Vel. 31-34 Din 89.-, 35-38 Din 99.-

Rata

Odsek trgovcev s sadjem pri Združbi trgovcev v M. Soboti.

Hackl Viljem s. r. Polak Bela s. r. načelnik. tajnik.

Vnovčevanje čekov na marke v izvozu v Nemčijo.

Potom povlaščenega zavoda Kreditne banke d. d. v M. Soboti, smo prejeli od Narodne banke kraljevine Jugoslavije v Beogradu sledečo okrožnico:

U vezi cirkulara Dev. br. 22 od 5. marta o. g. obaveštavamo Vas, da se počev od 12. avgusta 1937 primljeni čeki na marke po izvozu u Njemačku, imaju realizovati prodajom na domačim borzama najdalje u roku od 15 dana od dana izdavanja.

Vse izvoznike s tem opozarjamo, da se po gornji okrožnici ravna in prodajo vse sprejete čeke na marke v roku 15 dni.

Gostilno v najem

V Bogojini gostila VOGEL se odda pod zelo povoljnimi pogoji na več let v najem. Vsi pogoji se dobijo tam.

Sprejem za vajenca

dečka iz boljše hiše, Nastop takoj. Vukan Ludvik, hotel Janje Varaždin.

HALO!

Začne se šola. Vse šolske potrebščine imam na razpolago po najnižjih cenah. Poleg tega izdelavam tudi raznovrstne obleke za šoloobvezne otroke. Ravno so mi prispeli raznovrstni kamgarni za moške obleke po sledečih cenah: Prej Din. 80 sedaj pa 60 za met. v veliki izbiri in v raznovrstnih barvah. Flanele in belo platno od Din 6 naprej, ter razno manufakturno, perilno in špicerijsko blago se dobi pri meni najceneje. Oglejte si zalogo ter kakovost blaga. Za obilen obisk se priporoča:

Horvat Ferdo
manufakturna in špicerija
v Bogojini.

Vajeneca

se sprejme iz boljše hiše za kavarno SOČIČ v Murški Soboti.

Klavirske ure

daje za Din 50 mesečno WEISS ELIZABETA M. Sobota, Lendavska cesta 17. Prijave se sprejemajo istotam.

2 dijaka ali dijakinji sprejme na stanovanje Kološa Janez Murška Sobota, Cvetna 5.

Posredovalnica nepremičnin Maribor, Aleksandrova 33.

ugodno prodaja

v Murški Soboti in okolici: njive od 3000.— din, gozde od 5000.— din, posestva od 30 000 din, stanovanjske hiše od 35 000.— din, ter razna posestva, hiše, gostilne, restavracije, mline, trgovine itd. po vsej državi. Vse informacije da brezplačno

Krčmar Štefan
M. Sobota, Benkova ulica 10.